

Vážený pan
Milan Štěch
předseda Senátu Parlamentu České republiky
Valdštejnské náměstí 17/4
118 01 Praha 1

v Praze, dne 4. 5. 2015

Vážený pane předsedo Senátu,

dovolte mi stručné vysvětlení ke stížnosti Adriana Portmanna, který dlouhodobě zpochybňuje působení Rady Ústavu pro studium totalitních režimů (ÚSTR). V aktuální stížnosti se zabývá mnou a kolegou Janem Burešem.

Dovolte mi moji odpověď strukturovat do tří částí, které by se měly vypořádat s hlavní argumentační osou stížnosti.

- 1) Okolnosti přerušení členství
- 2) Datum vystoupení ze Strany zelených
- 3) Veřejná angažovanost a kandidatura v komunálních volbách

Předem upozorňuji, že sám stěžovatel nepovažuje první dva okruhy za relevantní ve smyslu § 7 odst. 8 písm. a) zákona č. 181/2007 Sb., ale vzhledem k tomu, že jim věnuje značnou část stížnosti, dovolím si na ně reagovat.

Okolnosti přerušení členství

Adrian Portmann se zabývá otázkou, zda přerušení členství naplňuje zákonnou podmínku o nečlenství v politické straně. Jedná se o akademickou debatu, zda jsem měl členství *přerušit*, nebo ze strany zcela *vystoupit*. Členství v SZ jsem přerušil bez jakýchkoli postranních úmyslů, protože se jedná o běžnou a ustálenou praxi, která se praktikuje v případě nástupu do funkcí, jež jsou neslučitelné s členstvím v politické straně. Skutečnost, že přeruším členství, jsem jasně deklaroval v čestném prohlášení, a v období volby tento fakt nebyl nikterak rozporován. Senát mě do funkce člena Rady ÚSTR zvolil s vědomím mého následného přerušení členství v SZ. Tento aspekt stížnosti považuji za ryzí formalismus. Pokud ovšem Senát ČR z důvodů, které mi nyní nejsou známy, uzná za vhodné, abych byl nečlenem SZ, který členství nejen přerušil, ale ze Strany zelených také vystoupil, učiním tak. Tento formální akt by však neměl žádného reálného dopadu, protože již od prosince 2012 nemám se Stranou zelených žádné formální vazby, které jsou vždy podmíněny členstvím ve straně (neplatím členské příspěvky, nezodpovídám se žádným stranickým orgánům atd.)

Datum vystoupení

Konspirační teorie o tom, že jsem ze SZ vůbec nevystoupil, několik měsíců ve straně dále působil, a byl dokonce volen do různých orgánů, zcela pomíjím, protože se nezakládají na pravdě. 5. prosince 2012 jsem v SZ přerušil členství. Ve stejný moment mi

pochopitelně zanikl mandát předsedy Základní organizace Praha 2 a člena Rady krajské organizace Praha (tyto orgány, ve kterých jsem měl volené funkce, byly o mém nečlenství v SZ neprodleně informovány, a k této skutečnosti existují desítky svědků z řad členů pražské organizace SZ). Ke stejnému dni jsem byl vyřazen z evidence členů a členek SZ. Od té doby jsem se z logiky věci nemohl stát delegátem na krajské konferenci (byť se Adrian Portmann ve stížnosti domnívá, že ano) a neúčastnil jsem se žádného rozhodování či hlasování stranického orgánu. Od 5. prosince 2012 nejsem členem Strany zelených se všemi konsekvencemi.

Veřejná angažovanost a kandidatura v komunálních volbách

Ve stížnosti je také zmíněn fakt, že jsem si ponechal mandát zastupitele a že jsem znovu kandidoval – tentokrát jako nezávislý za SZ. Právo volit a být volen v komunálních volbách zákon o ÚSTR nikterak neupravuje. Program, který v Praze 2 prosazují, je programem komunálním, který vznikl výhradně pro účely obce. Kandidátní listina byla podána jako kandidátka Strany zelených a nezávislých kandidátů s volebním názvem: Zelená pro Prahu 2 – Strana zelených s podporou Pirátů a SNK-ED.

Zákon o ÚSTR taxativně vymezuje veřejné funkce, které jsou s funkcí v radě ÚSTR neslučitelné:

§ 7, odstavec 6:

S funkcí člena Rady je neslučitelná funkce prezidenta České republiky, poslance, senátora, člena vlády, soudce, státního zástupce, člena Nejvyššího kontrolního úřadu a člena bankovní rady České národní banky. Členství v Radě je neslučitelné s členstvím v politické straně nebo v politickém hnutí.

Výčet exekutivních funkcí, které jsou s působením v Radě ÚSTR neslučitelné, je omezen na funkce celostátní. Zákonodárce evidentně omezil funkce, které jsou celostátního významu a mohly by nějak souviset s agendou ÚSTRU. Rozhodl se v tomto smyslu nevyslovit neslučitelnost v případě komunálních zastupitelů.

Adrian Portmann ve své stížnosti jako důkaz mého stranictví uvádí mé působení v zastupitelském klubu. Zde se jedná o evidentní neznalost stěžovatele, který nerozlišuje členství v politické straně, které je definováno zákonem, od členství v klubu zastupitelů, které je dáno jednacím řádem zastupitelstva. Tento zásadní rozdíl mezi zcela odlišnými kategoriemi netřeba Senátu vysvětlovat, neb praxe, kdy je do Senátu parlamentu zvolen nestraník, který se následně účastní práce v některém z klubů, je více než četná.

Zamyslíme-li se nad smyslem ustanovení, které zakazuje souběh členství v politické straně a Radě ÚSTR, jedná se jednoznačně o ustanovení, které má zaručit nezávislost a „neřiditelnost“ členů Rady ÚSTR (například usnesením stranického orgánu apod.). Nezávislost nelze chápat jako požadavek absence vlastního hodnotícího úsudku nebo angažovanosti. Zákonodárce toto ustanovení formuloval jednoznačně a nelze jej extenzivně vykládat tak, že se nestraničnost vztahuje na všechny politické – tedy hodnotové projevy.

Pomozme si příkladem: Skutečnost, že členka Rady ÚSTR Naděžda Kavalírová je pravidelnou hostkou na kongresech ODS, kde vystupuje s ideologicky velmi vyhraněnými projevy, je zcela v pořádku. Explicitní podpora ODS od Naděždy Kavalírové, veřejně

artikulované sdílení hodnot a vidění světa s touto stranou, z ní pochopitelně nedělá členku této strany, a tedy je její konání zcela v souladu se zákonem.

Uvážíme-li navíc, že hodnotová profilace většinového proudu ve Straně zelených je dlouhodobě ideově ne zcela v souladu s mým působením v Radě ÚSTR, nabývá kritika mé afinity ke Straně zelených jistou míru absurdnosti.

Jako veřejně aktivní člověk se nadále ve veřejném prostoru vyjadřuji k věcem, které považuji za relevantní. Sleduji také dění v různých politických stranách, včetně Strany zelených. Zdůrazňuji však, že se v žádném případě necítím být řízen stranickými orgány a má vyjádření jsou vyjádřeními osobními, která vycházejí zcela z mého osobního přesvědčení.

Vaše případné dotazy rád zodpovím.

S pozdravem
Michal Uhl
Člen Rady ÚSTR

Handwritten signature of Michal Uhl in black ink, consisting of stylized cursive letters.